

Til bestyrelsen og direktionen

6. december 2006

Ref. MT

J.nr. 122-0039

Orientering om regnskabsregler for indregning og måling af udlån og garantier m.v.

Med breve af 17. december 2004, 8. juli 2005 og 19. december 2005 har Finanstilsynet tidligere orienteret alle pengeinstitutter om regnskabsreglerne for indregning og måling af udlån og garantier, som trådte i kraft pr. 1. januar 2005.

Set i lyset af udviklingen i 2006 giver tilsynet hermed endnu en orientering til alle pengeinstitutter. Orienteringen omhandler primært problemstillinger relateret til indregning og måling af udlån. Afslutningsvist vil øvrige områder dog også blive behandlet.

Orienteringen omhandler følgende emner:

1. Pligt til at korrigere konstaterede fejl
2. Væsentlighed
3. Forlængelse af lempelsen af dokumentationskrav for gruppevise nedskrivninger af udlån og gruppevise hensatte forpligtelser på garantier
4. Fejl i modeller for gruppevise nedskrivninger af udlån
5. Individuelt vurderede udlån
6. Betalinger på nedskrevne udlån
7. Øvrige forhold, herunder
 - a. Øvrige fejl og mangler i års- og delårsrapporter,
 - b. Anvendelse af beløbsgrænse for aktivering af anskaffelser af materielle anlægsaktiver,
 - c. Pligt til at udarbejde koncernregnskab.

Finanstilsynet anmoder alle institutter om at give en kopi af dette brev til instituttets eksterne revisorer og eventuelle revisionschef.

FINANSTILSYNET
Gl. Kongevej 74 A
1850 Frederiksberg C

Tlf 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr 10 59 81 84
finansstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

**ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTERIET**

1. Pligt til at korrigere konstaterede fejl

I 2006 har Fondsrådet (for de børsnoterede institutter) og tilsynet (for de ikke børsnoterede) i en række tilfælde påbudt institutter at give korrigerende/supplerende oplysninger til deres årsrapporter for 2005 samt i et enkelt tilfælde påbudt et institut at udarbejde en ny årsrapport for 2005.

Baggrunden var, at Fondsrådet/Finanstilsynet i disse sager vurderede, at institutterne ikke havde sandsynliggjort, at der var et grundlag efter reglerne for at indregne gruppevise nedskrivninger i resultatopgørelsen 2005 og/eller i åbningsbalancen pr. 1. januar 2005. Institutterne havde således ikke kunnet sandsynliggøre, at der var indtruffet tabsbegivenheder i 2005 og/eller fra lånenes ydelse til 1. januar 2005 (åbningsbalancetidspunktet).

Fondsrådet/Finanstilsynet har ikke foretaget kontrol af samtlige institutters årsrapporter for 2005¹, men alene udvalgt enkelte institutters årsrapporter primært ud fra en risikobaseret tilgang.

Det forhold, at Fondsrådet/Finanstilsynet ikke har rettet henvendelse til et institut omkring instituttets årsrapport for 2005, er derfor ikke ensbetydende med, at der er taget stilling til instituttets gruppevise nedskrivninger i resultatopgørelsen for 2005 eller åbningsbalancen pr. 1. januar 2005.

Finanstilsynet minder i forbindelse hermed om, at det er bestyrelsen og direktionen i det enkelte institut, som har ansvaret for, at aflagte årsrapporter giver et retvisende billede i henhold til de anvendte regnskabsregler², og at det enkelte institut har en pligt til at korrigere konstaterede fejl i tidligere aflagte årsrapporter.

Hvis de gruppevise nedskrivninger i åbningsbalancen pr. 1. januar 2005 og/eller i resultatopgørelsen i årsrapporten for 2005 ikke var opgjort i overensstemmelse med regnskabsreglerne, skal instituttet korrigere herfor i årsrapporten for 2006. Finanstilsynet gør i den forbindelse opmærksom på den praksis, som Fondsrådet og Finanstilsynet har lagt med de trufne afgørelser.

Hvorledes en fejl skal korrigeres i årsrapporten for 2006 afhænger af, om der er tale om en væsentlig eller ikke væsentlig fejl.

¹ En række sager om årsrapporter for 2005 er i skrivende stund endnu ikke afsluttet.

² De danske regnskabsregler i lov om finansiel virksomhed og regnskabsbekendtgørelsen og/eller IFRS (de internationale regnskabsstandarder).

Er der tale om en væsentlig fejl skal alle berørte poster, herunder sammenligningstal, noteoplysninger mv. korrigeres. Årsrapporten for 2006 skal derfor udarbejdes, som om fejlen ikke var begået – dvs. med tilbagevirkende kraft –, jf. regnskabsbekendtgørelsens § 82, og IAS 8, afsnit 41 - 53.

Er der alene tale om en ikke væsentlig fejl, kan instituttet blot korrigere fejlen, når den konstateres, – dvs. som om der var tale om et ændret regnskabsmæssigt skøn –, jf. regnskabsbekendtgørelsens § 81, og IAS 8, afsnit 32 – 40.

Der henvises i øvrigt til Fondsrådets "Vejledning om virkningen af Fondsrådets afgørelser om ændring af regnskabsinformation i års- og delårsrapporter". Vejledningens anvisninger på hvordan fejl rettes, kan også anvendes af institutter, som selv har konstateret, at den tidligere offentliggjorte regnskabsinformation var fejlbehæftet.

For så vidt angår børsnoterede institutter henleder tilsynet endvidere opmærksomheden på, at der i henhold til de børsretlige regler påhviler det enkelte børsnoterede institut en selvstændig pligt til at orientere Københavns Fondsbørs i det omfang en fejl kan have indflydelse på kursen af instituttets noterede papirer, jf. § 27 i lov om værdipapirhandel.

Konstaterer et børsnoteret institut i forbindelse med udarbejdelse af årsrapporten for 2006, at instituttets årsrapport for 2005 indeholder en væsentlig fejl, skal instituttet derfor straks orientere Københavns Fondsbørs herom.

2. Væsentlighed

En fejl skal betragtes som væsentlig, hvis det vurderes, at den kan påvirke regnskabsbrugernes beslutningstagen. Der vil i det enkelte tilfælde altid være tale om en konkret vurdering. Væsentlighed afhænger således af størrelsen og karakteren af fejlen vurderet ud fra de forhold, der konkret gør sig gældende.

Fondsrådet og Finanstilsynet har i en række sager truffet afgørelse om, hvorvidt en fejl skal betragtes som væsentlig eller ej. Afgørelserne, herunder også de forhold, der har ligget til grund for de konkrete væsentlighedsvurderinger, er i anonymiseret form offentliggjort på Fondsrådets og Finanstilsynets hjemmesider (www.fondsraadet.dk og www.finanstilsynet.dk).

Skal et institut i forbindelse med korrektion af en fejl, foretage en væsentlighedsvurdering, skal tilsynet derfor henlede opmærksomheden på

den praksis, som er fastlagt ved de trufne afgørelser, og som vil blive fulgt fremover.

I forhold til væsentlighedsvurderingen skal tilsynet endvidere fremhæve, at denne ikke alene skal foretages for den enkelte fejl, men tillige skal foretages samlet, hvor der tages hensyn til alle øvrige ikke-korrigerede fejl. Flere uvæsentlige fejl kan således tilsammen medføre, at en års- eller delårsrapport samlet set må anses for at være væsentlig fejlbehæftet.

Endvidere skal det fremhæves, at væsentlighedsvurderingen skal foretages hver gang, instituttet aflægger en års- eller delårsrapport, samt at det er det enkelte institut, som skal dokumentere³, at en konstateret fejl ikke er væsentlig. Det er således ikke Fondsrådet/tilsynet, der skal dokumentere, at fejlen er væsentlig.

3. Forlængelse af lempelsen af dokumentationskrav for gruppevise nedskrivninger af udlån og gruppevise hensatte forpligtelser på garantier

Finanstilsynet tilkendegav i orienteringsbrevet af 17. december 2004 forståelse for, at datagrundlaget og egentlige modeller for gruppevise nedskrivninger i en opstartsperiode ikke var fuldt udbyggede, og at det i denne periode ville være nødvendigt at foretage visse kvalificerede skøn.

Finanstilsynet meddelte imidlertid også i brevet, at institutterne skulle påbegynde opbygningen af det relevante datagrundlag fra 1. januar 2005, og at tilsynet forventede, at egentlige modeller for gruppevise nedskrivninger ville være fuldt udbyggede til brug ved årsrapporten for 2006.

Det samme blev meddelt i forhold til datagrundlaget og modeller for gruppevise hensatte forpligtelser på garantier. Derimod gjaldt der ingen indkøringsperiode for dokumentationskravene i forbindelse med individuelle vurderinger af udlån og garantier.

I forbindelse med regnskabskontrollen og tilsynets inspektionsvirksomhed i øvrigt har tilsynet erfaret, at en stor del af pengeinstitutterne endnu ikke har egentlige modeller for gruppevis vurdering af udlån og gruppevis vurdering af garantier på plads, og at der stadig udestår en hel del udviklingsarbejde. Hertil kommer, at datagrundlaget heller ikke i alle institutter er på plads.

³ Dette kan gøres enten ved fuldt ud at opfylde reglerne alternativt ved at lave en sandsynliggørelse f.eks. på baggrund af udtagelse af repræsentative stikprøver.

På den baggrund meddeler tilsynet hermed, at opstartsperioden forlænges med yderligere et år, således at egentlige modeller til brug for gruppevise nedskrivninger af udlån og egentlige modeller til brug for gruppevise hensatte forpligtelser på garantier sammen med det nødvendige datagrundlag først skal være fuldt udbyggede til brug ved årsrapporten for 2007. Yderligere udsættelse kan ikke påregnes.

De institutter, som på nuværende tidspunkt har modeller, der fungerer i overensstemmelse med regnskabsreglerne, kan selvfølgelig anvende disse ved udarbejdelse af årsrapporten for 2006.

I forhold til gruppevise nedskrivninger på udlån i årsrapporten for 2006 vil institutter, som endnu ikke har egentlige modeller på plads, derfor – som det var tilfældet i 2005 – kunne nøjes med at udøve kvalificerede skøn.

I den forbindelse understreger tilsynet dog, at der skal være tale om kvalificerede skøn i overensstemmelse med principperne i regnskabsreglerne. En nedskrivning på en gruppe skal derfor altid kunne henføres til, at der i regnskabsperioden eller siden ydelsestidspunktet (tidspunktet for første indregning) er indtruffet en eller flere tabsbegivenheder, som medfører et fald i de forventede fremtidige betalingsstrømme.

Helt konkret skal det enkelte institut:

- For grupper af udlån, hvorpå der pr. 1. januar 2006 ikke er indregnet en nedskrivning, forholde sig til, om der i 2006 er indtruffet en eller flere tabsbegivenheder, som medfører et fald i de forventede fremtidige betalinger fra gruppen.

Hvis det er tilfældet, skal instituttet foretage et kvalificeret skøn over den samlede virkning på de forventede fremtidige betalingsstrømme fra gruppen for herved at opgøre nedskrivningen på gruppen. I forhold til udlån ydet i 2006 skal instituttet være opmærksomt på, at en tabsbegivenhed alene er relevant, hvis den er indtruffet, efter lånene er ydet (tidspunktet for første indregning).

Hvis der ikke er indtruffet tabsbegivenheder i 2006, er der ikke et grundlag for at foretage indregning af nedskrivninger på gruppen i 2006.

- For grupper af udlån, hvorpå der pr. 1. januar 2006 er indregnet en nedskrivning – efter instituttet har foretaget eventuelle korrektioner af fejl i årsrapporten for 2005⁴ -, skal instituttet forholde sig til, om den eller de tabsbegivenheder, som begrundede indregningen, fortsat er til stede, og om der i 2006 er indtruffet yderligere tabsbegivenheder, som medfører et fald i de forventede fremtidige betalinger fra gruppen.

Er tabsbegivenheden, som begrundede nedskrivningen på gruppen i 2005, fortsat til stede, skal nedskrivningen opretholdes, forudsat at det kvalificerede skøn over den samlede virkning på de forventede fremtidige betalingsstrømme fra gruppen ligeledes er uændret.

Er tabsbegivenheden ikke længere til stede (eller kun delvist), skal nedskrivningen tilbageføres (helt eller delvist) på baggrund af et kvalificeret skøn over den samlede virkning på de forventede fremtidige betalingsstrømme fra gruppen.

Er der i 2006 konstateret yderligere tabsbegivenheder (eller en forværring af tabsbegivenheden fra årsrapporten for 2005), skal nedskrivningen forøges på baggrund af et kvalificeret skøn over den samlede virkning på de forventede fremtidige betalingsstrømme fra gruppen.

For så vidt angår de konstaterede tabsbegivenheder skal instituttet have dokumentation for, at de er konstateret indtruffet i regnskabsperioden eller siden ydelsestidspunktet (for nye udlån).

For så vidt angår de kvalificerede skøn, skal instituttet have dokumentation i form af beregninger m.v., som sandsynliggør den skønnede samlede virkning på betalingsstrømmene fra gruppen.

Som det fremgår, er grundlaget for indregning af gruppevise nedskrivninger på udlån i 2006, at den regnskabsmæssige behandling i 2005 har været i overensstemmelse med principperne i regnskabsreglerne om gruppevise nedskrivninger. Er det ikke tilfældet, vil instituttet, forinden de gruppevise vurderinger pr. 31. december 2006 kan foretages, skulle foretage de nødvendige korrektioner, jf. afsnit 1 og 2 ovenfor.

⁴ Omfatter fejl i åbningsbalancen pr. 1. januar 2005 og/eller resultatopgørelsen i 2005, jf. afsnit 1 ovenfor.

4. Fejl i modeller for gruppevis nedskrivninger af udlån

Finanstilsynet er i 2006 blevet præsenteret for en række anvendte og påtænkte modeller for gruppevis nedskrivninger af udlån. Tilsynet har ikke foretaget egentlige godkendelser af de præsenterede modeller, men har givet påtaler, påbud eller bemærkninger i de tilfælde, hvor modellerne efter tilsynets umiddelbare opfattelse ikke fungerer eller ikke vil komme til at fungere i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Med henblik på, at institutterne kan undgå at begå de samme fejl, omtales fejlene i det følgende. Ud over at undgå de nævnte fejl skal instituttet generelt sikre sig, at de anvendte modeller er i overensstemmelse med regnskabsreglerne.

Der er ikke tale om en udtømmende liste, men alene en oversigt over de hyppigst konstaterede fejl. Ved omtalen sondres mellem 'ratingmodeller' og 'segmenteringsmodeller'. For god ordens skyld bemærker tilsynet, at der er metodefrihed, så længe principperne i regnskabsreglerne om gruppevis nedskrivninger følges, og at der derfor ikke er krav om, at gruppevis nedskrivninger skal foretages på baggrund af ratingmodeller eller segmenteringsmodeller.

Konstaterede fejl i ratingmodeller

Ratingmodeller er kendetegnet ved, at en gruppevis nedskrivning skal kunne henføres til udlåns vandring mod dårligere ratingklasser eller forværrede betalingsstrømme for enkelte ratingklasser som følge af nye erfaringer. De konstaterede fejl er som følger:

Manglende rating ved ydelsen af nye udlån / ved første indregning

Der er tale om en fejl, hvis der ikke foretages en rating af låntageren på det tidspunkt, hvor udlånet ydes til denne. Foretages denne oprindelige rating ikke, er det ikke efterfølgende muligt at konstatere, om der er sket en forværring af de forventede fremtidige betalingsstrømme, siden udlånet blev ydet (tidspunktet for første indregning), hvilket ikke er i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens § 53, stk. 3 og 4, og IAS 39, afsnit 59.

Udlånsvækst medfører i sig selv gruppevis nedskrivninger

Der er tale om en fejl, hvis udlånsvækst i sig selv fører til en gruppevis nedskrivning. Som anført ovenfor skal en nedskrivning på en gruppe kunne henføres til, at der er sket en forværring af de forventede fremtidige betalingsstrømme siden ydelsestidspunktet. I en ratingmodel skal dette komme til udtryk ved en – i forhold til ydelsestidspunktet – dårligere ra-

ting (vandring) eller – i forhold til ydelsestidspunktet – forværret betalingsstrømme fra en eller flere ratingklasser som følge af nye erfaringer.

Fører udlånsvækst i sig selv til gruppevis nedskrivninger, fungerer modellen ikke overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens § 53, stk. 3 og 4, og IAS 39, afsnit 59.

Institutterne skal derimod tage højde for udlånsvækst ved fastsættelsen af solvensbehovet.

Nettobetragtning ved vandring mellem ratingklasserne

Der er tale om en fejl, hvis modellen bygger på nettovandringer mellem ratingklasserne uden hensyntagen til, om der tidligere er foretaget nedskrivning eller ej.

I en model, hvor den bedste ratingklasse er A, næstbedste B, etc. vil det således ikke være i overensstemmelse med reglerne at lave en nettobetragtning mellem udlån, der vandrer nedad fra A til B, og udlån, der vandrer opad fra B til A.

En forudsætning for, at de udlån, som vandrer opad fra B til A kan reducere nedskrivningen på de udlån, som vandrer nedad fra A til B, er således, at de udlån, som vandrer opad, tidligere er blevet nedskrevet (dvs. tidligere er vandret fra A til B og nu vandrer tilbage til A).

Er det ikke tilfældet, vil nettobetragtningen mellem ratingklasse A og B reelt medføre, at der foretages en opskrivning af de udlån, som vandrer fra B til A, hvilket ikke er i overensstemmelse med måling til amortiseret kostpris, jf. regnskabsbekendtgørelsens bilag 1 og § 50, stk. 1, og IAS 39, afsnit 9 og 65. Ved alene at arbejde med bruttobevægelser undgås denne fejl.

Anvendelse af PD (probability of default – sandsynligheden for misligholdelse)

Der er tale om en fejl, hvis en model bygger på anvendelsen af PD, uden at denne sandsynlighed korrigeres, så den ud over anvendelsen til kapitaldækningsformål også kan anvendes regnskabsmæssigt.

Manglende opstilling af eksplicite betalingsrækker og tilbagediskontering heraf

Opstilles der ikke eksplicite betalingsrækker og foretages der ikke tilbagediskontering heraf, er det ikke i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens § 53, stk. 4, og IAS 39, afsnit 63-64 og AG92.

Undladelse af at fjerne udlån fra en gruppe, selvom der foreligger information, som identificerer individuelt tab på disse

En ratingmodel fordrer, at der foretages en rating af det enkelte lån eller den enkelte låntager, hver gang der aflægges en års- og delårsrapport. I forhold til anvendelse af segmenteringsmodeller (se nedenfor), får instituttet som følge heraf ofte på et relativt tidligere tidspunkt informationer, som identificerer tab på enkelte lån eller låntagere.

I den forbindelse er der tale om en fejl, hvis de pågældende lån eller låntagere, om hvilke der foreligger information, som identificerer tab, ikke fjernes fra grupperne. De skal i stedet være genstand for en individuel vurdering.

Fjernes disse lån eller låntagere ikke fra grupperne, er det ikke i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsen § 54, stk. 2, og IAS 39, afsnit 64 og AG88.

Konstaterede fejl i segmenteringsmodeller

Segmenteringsmodeller er kendetegnet ved, at en gruppevis nedskrivning skal kunne henføres til, at der er observeret en ændring i objektive konstaterbare forhold (forklarende variable), der erfaringsmæssigt har sammenhæng med omfanget af betalingsvigt i en gruppe af udlån. De konstaterede fejl er som følger:

Manglende ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko

Der er tale om en fejl, hvis udlån placeres i grupper, som har andre karakteristika med hensyn til kreditrisiko, end de pågældende udlån har. Herved vil instituttet komme til at anvende et datagrundlag og historisk konstaterede sammenhænge, som ikke er relevante for de pågældende udlån.

Har udlån i samme grupper ikke ensartede⁵ karakteristika med hensyn til kreditrisiko er det ikke i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens § 53, stk. 2, og IAS 39, afsnit 64 og AG87.

⁵ Det bemærkes, at der med ensartede karakteristika ikke menes identiske karakteristika.

Udlånsvækst medfører i sig selv gruppevise nedskrivninger

Som det var tilfældet i ratingmodellen, er det også en fejl i segmenteringsmodellen, hvis udlånsvækst i sig selv fører til en gruppevis nedskrivning. Der skal være sket en forværring af de forventede fremtidige betalingsstrømme siden ydelsestidspunktet. I en segmenteringsmodel skal dette komme til udtryk ved – i forhold til på ydelsestidspunktet – ændrede (forringede) værdier af de forklarende variable eller – i forhold til på ydelsestidspunktet – ændrede (forværrede) sammenhænge mellem de forklarende variable og det forhold, at banken lider tab.

Fører udlånsvækst i sig selv til gruppevise nedskrivninger, fungerer segmenteringsmodellen ikke i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens § 53, stk. 3 og 4, og IAS 39, afsnit 59.

Manglende vurdering af forventede fremtidige betalingsstrømme ved ydelsen af nye udlån / første indregning

I en segmenteringsmodel vil de forventede fremtidige betalingsstrømme for hver gruppe skønnes ud fra historisk konstaterede sammenhænge mellem tab og de til gruppen hørende forklarende variable (f.eks. arbejdsløshedsprocent, husprisindeks mv.), og de aktuelle værdier af disse forklarende variable. De historisk konstaterede sammenhænge vil dog om nødvendigt skulle justeres, så de passer til de aktuelle forhold, jf. IAS 39, afsnit 62.

Det er efter tilsynets opfattelse en fejl, hvis de oprindelige forventede betalingsstrømme til udlån (baseret på de på ydelsestidspunktet aktuelle værdier af de til gruppen hørende forklarende variable) ikke registreres. Foretages denne registrering ikke, er det ikke muligt på et senere tidspunkt at konstatere, om der er sket en forværring af de forventede fremtidige betalingsstrømme siden ydelsestidspunktet (tidspunktet for første indregning), hvilket ikke er i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens § 53, stk. 3 og 4, og IAS 39, afsnit 59.

Endvidere vil et manglende kendskab til, hvilke udlån, der er blevet forringet siden ydelsen – og i givet fald med hvor meget – efter tilsynets opfattelse medføre, at der er risiko for, at der foretages opskrivning af udlån, som ikke forinden har været nedskrevet, hvilket ikke er i overensstemmelse med måling til amortiseret kostpris, jf. regnskabsbekendtgørelsens bilag 1 og § 50, stk. 1, og IAS 39, afsnit 9 og 65.

Værdier af forklarende variable vil ofte være uændrede over en længere periode. Efter tilsynets opfattelse kan de oprindeligt forventede fremtidige betalingsstrømme for nye udlån derfor i praksis baseres på en periode-

betragtning, hvor en periodes længde må afhænge af, i hvor lang tid en gruppes forklarende variable og dermed de forventede fremtidige betalingsstrømme er uændrede. Hvis f.eks. en gruppes forklarende variable ikke er ændret i løbet af et kvartal eller en længere periode, vil instituttet derfor kunne antage, at alle gruppens nye udlån i den pågældende periode er ydet på grundlag af samme fremtidige forventninger til betalingsstrømmene.

Irrelevante - eller ikke et tilstrækkeligt antal af forklarende variable

Som omtalt ovenfor skal en segmenteringsmodel bygge på, at der for hver gruppe identificeres forklarende variable (observerbare data), hvor ændringer i disse erfaringsmæssigt har sammenhæng med udviklingen i de forventede fremtidige betalingsstrømme fra gruppen. Der kan f.eks. være tale om arbejdsløshedsprocent, renter, husprisindeks eller afsætningspriser.

I den forbindelse er der tale om en fejl, hvis de for en gruppe identificerede forklarende variable tilsammen ikke udtrykker sig om den samlede udvikling i de forventede fremtidige betalingsstrømme fra gruppen.

F.eks. er der tale om en fejl, hvis de for en erhvervsgruppe identificerede forklarende variable alene udtrykker sig om udviklingen i virksomhedernes omkostninger i en given periode uden at forholde sig til, hvorledes virksomhedernes indtægter har udviklet sig i den pågældende periode. I den situation udtrykker udviklingen i de identificerede forklarende variable sig således ikke om den samlede udvikling i boniteten hos de pågældende erhvervs kunder og dermed heller ikke om udviklingen i de forventede fremtidige betalingsstrømme fra gruppen.

Udtrykker udviklingen i de for en gruppe identificerede forklarende variable sig tilsammen ikke om den samlede udvikling i de forventede fremtidige betalingsstrømme fra den pågældende gruppe er det ikke i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens § 53, stk. 4 og IAS 39, afsnit 63, AG87 og AG89.

Manglende opstilling af eksplicite betalingsrækker

For segmenteringsmodellen gælder det også, at opstilles der ikke eksplicite betalingsrækker, og foretages der ikke tilbagediskontering heraf, er det ikke i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens § 53, stk. 4, og IAS 39, afsnit 63-64 og AG92.

5. Individuelt vurderede udlån

Dokumentationskrav⁶

I orienteringsbrevet af 17. december 2004 stillede tilsynet som bekendt en række dokumentationskrav for såvel individuelt - som gruppevist vurderede udlån.

I forhold til gruppevist vurderede udlån blev der i brevet givet en lempelse i dokumentationskravene, jf. afsnit 3 ovenfor, mens der derimod ikke blev givet nogen lempelse af dokumentationskravene for individuelt vurderede udlån.

At der ikke gjaldt nogen overgangsperiode for dokumentation af individuelt vurderede udlån blev ligeledes understreget i orienteringsbrevet af 19. december 2005.

Alligevel har tilsynet i en række tilfælde kunnet konstatere, at dokumentationskravene ikke er efterlevet. F.eks. har tilsynet ofte konstateret, at der ved individuel nedskrivning af udlån ikke "*foreligger dokumentation for, at der indtrådt en objektiv indikation for værdiforringelse*", ligesom der ofte ikke "*foreligger en beregning af nutidsværdien af de fremtidige forventede betalinger fra udlånet...*".

Tilsynet skal derfor indskærpe, at dokumentationskravene for individuelt vurderede udlån skal følges.

Opdateret vurderingsgrundlag⁷

I en række tilfælde har tilsynet endvidere konstateret, at der foretages individuel vurdering af et udlån eller en låntager på baggrund af et ikke opdateret videns-/vurderingsgrundlag om udlånet eller låntageren.

For at et institutts års- og delårsrapporter kan være både relevante og pålidelige, jf. § 187 i lov om finansiel virksomhed, skal det underliggende materiale imidlertid være relevant og pålideligt.

Vurderingen af, om der skal foretages indregning eller regulering af et aktiv eller en forpligtelse i en års- eller delårsrapport, vil derfor så vidt

⁶ Til orientering forventes dokumentationskravene ligeledes at blive indarbejdet i den kommende vejledning til § 71 i lov om finansiel virksomhed.

⁷ Til orientering forventes nedenstående om, at et vurderingsgrundlag skal være opdateret ligeledes at blive indarbejdet i den kommende vejledning til § 71 i lov om finansiel virksomhed.

muligt skulle foretages på baggrund af opdaterede informationer om det eller de konkrete forhold.

Et instituts vurdering af, om der i en års- eller delårsrapport skal indregnes en nedskrivning på en låntager, vil derfor så vidt muligt skulle bygge på de seneste informationer om den pågældende låntagers økonomiske forhold.

Tilsynet skal derfor indskærpe, at individuel vurdering af udlån skal foretages på baggrund af et så vidt muligt opdateret videns-/vurderingsgrundlag.

Vurdering af forventede fremtidige betalingsstrømme ved beregning af nedskrivningsbehov

I en række tilfælde har tilsynet herudover konstateret, at institutter ved vurdering af de forventede fremtidige betalingsstrømme ved beregning af nedskrivningsbehov på individuelt vurderede udlån ikke tager hensyn til alle positive betalingsstrømme eller undervurderer størrelsen heraf.

Tilsynet skal derfor minde om, at de gældende regnskabsregler bygger på et neutralitetsprincip⁸. Ved vurdering af de forventede fremtidige betalingsstrømme er det derfor ikke i overensstemmelse med regnskabsreglerne at lave skjulte reserver ved f.eks. at undervurdere de (positive) forventede fremtidige betalingsstrømme fra realisation af sikkerheder.

På den baggrund skal tilsynet indskærpe, at vurdering af de forventede fremtidige betalingsstrømme skal foretages på baggrund af et neutralitetsprincip.

6. Betalinger på nedskrevne udlån

I orienteringsbrevet af 19. december 2005 orienterede tilsynet om, hvorledes den regnskabsmæssige behandling af betalinger på nedskrevne udlån skal foretages i henhold til regnskabsbekendtgørelsen og IFRS. Orienteringen byggede på det i bemærkningerne til regnskabsbekendtgørelsens § 27 indarbejdede.

Af bemærkningerne fremgik blandt andet, at det enkelte institut i 2005-regnskabet (årsrapporten) kunne undlade at følge den foreskrevne metode, og i stedet kunne fortsætte med at anvende den i løbet af året anvendte metode – selv hvis der var tale om et væsentligt beløb.

⁸ Jf. lov om finansiel virksomhed § 188, stk. 1, nr. 5, og begrebsrammen til IFRS, afsnit 36-37.

Denne lempelse gjaldt alene i forhold til årsrapporten for 2005. Derfor skal tilsynet hermed minde om, at årsrapporten for 2006 vil skulle udarbejdes efter den i bemærkningerne til § 27 foreskrevne metode – såvel for individuelt som for gruppevist vurderede udlån.

7. Øvrige forhold

Ud over ovennævnte orientering om forhold primært relateret til indregning og måling af udlån skal tilsynet i det følgende orientere om en række øvrige forhold.

7a – Øvrige fejl og mangler i års- og delårsrapporter

Fondbrådet og Finanstilsynet har ved kontrollen af års- og delårsrapporter i 2006 i mange tilfælde konstateret, at der har været adskillige mindre fejl og mangler, herunder manglende eller forkerte noter, manglende omtaler i ledelsesberetningen m.v.

Arbejdet med at identificere de øvrige fejl og mangler er foretaget med udgangspunkt i kravene til indholdet i års- og delårsrapporter, jf. regnskabsreglerne⁹. Der har ikke været tale om et arbejde, som det enkelte institut ikke selv ville have kunnet udføre inden aflæggelse af års-/delårsrapporten.

Der henvises til Fondbrådets hjemmeside, hvor de konstaterede fejl og mangler for de børsnoterede institutter er oplistet. Oversigten vil ligeledes kunne anvendes af ikke-børsnoterede institutter.

I den forbindelse bemærkes, at det enkelte institut ikke kun skal have fokus på ovennævnte liste, men på alle oplysningskrav i henhold til regnskabsreglerne.

7b – Anvendelse af beløbsgrænse for aktivering af anskaffelser af materielle anlægsaktiver

Finanstilsynet har i en række tilfælde konstateret, at institutter arbejder med beløbsgrænser for anskaffelser af materielle anlægsaktiver, hvor anskaffelser under en sådan grænse udgiftsføres, selvom de opfylder betingelserne for, at der skal foretages aktivering, jf. regnskabsbekendtgørelsens § 58 og IAS 16, afsnit 7-10.

⁹ De danske regnskabsregler i lov om finansiel virksomhed og regnskabsbekendtgørelsen og/eller IFRS (de internationale regnskabsstandarder).

I den forbindelse skal tilsynet gøre opmærksom på, at sådanne beløbsgrænser ikke kan anvendes, hvis det medfører en væsentlig fejl i års- og/eller delårsrapporten.

Ved anvendelse af beløbsgrænser for aktivering af anskaffelser af materielle anlægsaktiver, vil et institut derfor skulle foretage en vurdering i henhold til det i afsnit 2 anførte om væsentlighed.

7c – Pligt til at udarbejde koncernregnskab

Primo 2006 traf Fondsrådet afgørelse om, at en række børsnoterede pengeinstitutkoncerner, som hidtil alene havde aflagt selskabsregnskab, fremover også ville skulle aflægge koncernregnskab, medmindre forholdene i de pågældende koncerner ændrede sig væsentligt.

Baggrunden for de nævnte afgørelser var, at Fondsrådet ikke fandt, at de pågældende institutter havde vist, at deres respektive dattervirksomheder var uvæsentlige.

Idet der var tale om børsnoterede pengeinstitutkoncerner havde afgørelserne den yderligere konsekvens, at institutterne skulle udarbejde deres koncernregnskaber efter IFRS (de internationale regnskabsstandarder)¹⁰.

Afgørelserne har imidlertid ikke kun relevans for børsnoterede pengeinstitutkoncerner. En ikke-børsnoteret pengeinstitutkoncern vil således også skulle udarbejde koncernregnskab, hvis den ikke kan dokumentere, at dattervirksomheden / dattervirksomhederne er uvæsentlige. Den ikke-børsnoterede pengeinstitutkoncern vil dog som udgangspunkt skulle udarbejde sit koncernregnskab efter de danske regler¹¹, medmindre den vælger at anvende IFRS (de internationale regnskabsstandarder).

Hvis et pengeinstitut med en eller flere dattervirksomheder ikke udarbejder et koncernregnskab, skal instituttet derfor forholde sig til, om datterselskabet / datterselskaberne er væsentlige eller ej. I den forbindelse henleder tilsynet opmærksomheden på den praksis, som er fastlagt ved de trufne afgørelser, og som vil danne grundlag for fremtidige afgørelser.

Afgørelserne, herunder også de forhold, der lå til grund for de konkrete væsentlighedsvurderinger, er i anonymiseret form offentliggjort på Fondsrådets hjemmeside. De offentliggjorte afgørelser indbefatter ligeledes afgørelser, hvor det var Fondsrådets vurdering, at instituttet havde vist, at dattervirksomheden / dattervirksomhederne alene var uvæsentlige.

¹⁰ Dette følger af EU's forordning nr. 1606/2002 (IAS-forordningen).

¹¹ I lov om finansiel virksomhed og regnskabsbekendtgørelsen.

Endelig skal tilsynet gøre opmærksom på, at dette og tidligere fremsendte orienteringsbreve kan findes i tilknytning til regnskabsbekendtgørelsen på tilsynets hjemmeside.

Med venlig hilsen

Lars Østergaard
kontorchef